

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. VI. 35. 653/2012/5. szám

A Kúria a Dr. ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatóság alperes ellen jövedéki ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, a Kecskeméti Törvényszék 2012. március 20. napján kelt 5.K.22.361/2011/9. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 11. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon tartott tárgyaláson meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Kecskeméti Törvényszék 5.K.22.361/2011/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A Törvényszék jogerős ítéletében az alperes 2011. szeptember 30-án kelt 11008-1/2011.DA RVPF II. számú határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokon eljáró közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezte. Az alperes keresettel felülvizsgálni kért határozatában helyben hagyta a hatóság az elsőfokú határozatát, amelyben felperest jövedéki törvénysértés elkövetése miatt 511.491 forint jövedéki adó és 2.557.450 forint illetéki bírság, valamint 78.900 forint szakértői díj megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú határozatot a felperes szám alatti telephelyén 2011. március 17. napján kelt ellenőrzéshez kapcsolódott, melynek során a hatóság készletfelvételt és elszámolást végzett, valamint a készleten lévő

4442 liter gázolaj üzemanyagból mintát vett. A minták szakértői vizsgálata alapján megállapítást nyert, hogy az üzemanyag nem felel meg a Magyar Szabvány előírásainak, mivel a kéntartalom vonatkozásában az előírtaktól a minta eltért.

Az elsőfokú bíróság a keresetet megalapozatlannak találta, az alperes határozatát az elsőfokú határozatra kiterjedően hatályon kívül helyezte és utóbbit új eljárásra kötelezte. A jogi keretek megállapítása körében felhívta a jövedéki adóról és a jövedéki termék forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 15.§ (2) bekezdését, 120.§ (4) bekezdését, 116/A.§-át. Hangsúlyozta, hogy a felperes az adott helyzetben tőle elvárható körülményekkel járt el, mert feltehetően a jövedéki termék előállítójának vagy továbbforgalmazójának jogsértő, megtévesztő magatartására vezethető vissza a feltárt törvénysértés. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy ugyan a hatóságok a Jöt. 116/A.§-ra hivatkoztak a határozatok indokolásában, azonban az abban foglaltakat nem értékelték, kizárólag azt rögzítették, hogy hivatalból a jövedéki bírság összegének megváltoztatására nincs lehetőség. Jogi álláspontja az volt, hogy a nem szabványos gázolaj-értékesítés körében is vizsgálandók a Jöt. 116/A.§ (1) bekezdésében foglalt feltételek. Az alperes határozatában kizárólag azt rögzítette, hogy kivételes méltánylást érdemlő körülmény nem tárható fel, azonban az alperes keresetre tett nyilatkozatában felperes azon hivatkozását, mely szerint csak rövid ideje folytat jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységet, méltánylandó körülménynek tartotta.

Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy az eljárás adatai alapján nagy valószínűséggel vétlen keveredés következtében vált szabványon kívülivé a bevizsgált gázolaj, s e körben azt is figyelembe kell venni a Jöt. 116/A.§ (1) bekezdésének feltételei között, hogy felperes csak rövid ideje folytat kereskedést jövedéki termékkel.

Az új eljárásra nézve az elsőfokú bíróság a Jöt. 116/A.§-ban írt feltételek vizsgálatát rendelte el, s annak alapján új döntést írt elő arra nézve, hogy jövedéki bírság összege felperes esetében mennyiben mérsékelhető, vagy elengedhető.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Felülvizsgálat elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és a kereset elutasítására, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezésére és új eljárás elrendelésére irányult. Az alperes elsődlegesen eljárási jogsértést jelölt meg az elsőfokú bíróság ítéletével kapcsolatban, mivel álláspontja szerint a felperes a Pp. 335/A.§-ába ütköző módon terjesztette ki a keresetét a Jöt. 116/A.§ feltételeire. Az alperes arra hivatkozott, hogy a közigazgatási iratokból egyértelműen

megállapítható, hogy a Jöt. 116/A.§ rendelkezésének vizsgálata mind az elsőfokú, mind a másodfokú jövedéki eljárásban ténylegesen megtörtént, s erre nézve a határozatok indokolási része is kitért. Az alperes értelmezése szerint a vámhatóság számára a jogalkotó diszkrecionális jogkört biztosított a Jöt. 116/A.§ (1) bekezdésének alkalmazás körében. Az alperes megítélése az, hogy a bírság mérséklése vagy a kiszabás mellőzése kizárólag kivételes méltánylást érdemlő helyzetben lehetséges akkor, ha a jogsértő személy a tőle elvárható körülmények tekintetét tanúsította. A két feltétel fennállása esetén sem kötelező a jövedéki hatóság számára bírság összegének mérséklése, vagy alkalmazásának mellőzése, mivel a jogkör diszkrecionális. Az alperes hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság a jövedéki hatóságok hatáskörét elvonva ténylegesen felülmérlegelte az elsőfokú döntést, amire a bíróságnak nem volt lehetősége. Az alperes felülvizsgálati kérelmében kiemelte azt is, miszerint az elsőfokú bíróság ítéletében ténylegesen elvonta az elsőfokú vámhatóságtól azt a lehetőséget, hogy új eljárás keretében vizsgálva megindokolja a Jöt. 116/A.§ rendelkezései szerinti mérséklések mellőzése alkalmazásának körülményeit.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartására tett indítványt.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta.

A Kúria nem találta megalapozottnak az alperes azon hivatkozását, amely a Jöt. 116/A.§ feltételeinek vizsgálata körében az elsőfokú bíróság eljárási jogsértésére vonatkozott. A Pp. 335/A.§ (1) bekezdése szerint a felperes a keresetét legkésőbb az első tárgyaláson változtathatja meg. A keresetet azonban a közigazgatási határozatnak a keresetlevéllel nem támadott, önálló - a határozat egyéb rendelkezésétől egyértelműen elkülöníthető - rendelkezésére csak a perindításra nyitva álló határidőn belül lehet kiterjeszteni. A (2) bekezdés értelmében: az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés nem zárja ki, hogy a fél a keresetét felemelhesse, vagy leszállíthassa, illetőleg az eredetileg nem követelt járulékokról, vagy a követeléseknek, illetőleg a járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjeszthesse.

A felperes a per 2012. március 20. napján megtartott tárgyaláson előadott kérelme nem ütközött a Pp. 335/A.§ (1) bekezdésébe, mivel a Jöt. 116/A.§ (1) bekezdése körében sem az alperesi, sem az elsőfokú határozat érdemi rendelkezést nem tartalmazott. A felperes az alperesi határozat jogsértésének alapjaként jelölte meg a Jöt.

116/A.§-át, ez a részéről a jogi indokainak olyan módon történő kiterjesztését jelentette, amely az eredeti kereseti kérelmet és annak terjedelmét nem változtatta meg. A Kúria nem osztotta azt a felülvizsgálati kérelemben foglalt alperesi álláspontot, miszerint a felperes két kereseti kérelme egyértelműen és világosan elkülönült, s erre tekintettel a kereset indítás és változtatás szabályai a Jöt. 116/A.§ vizsgálatát már nem tették lehetővé. A közigazgatási perben az alapvető kereseti kérelem közigazgatási határozat felülvizsgálatára irányul, s amennyiben a határozatnak elkülöníthető részei vannak, úgy az egyes rendelkezések vonatkozásában kell vizsgálni a kereseti kérelem elkülönítésének lehetőségét. Az alperes határozata esetében ugyanakkor ez a lehetőség nem állt fenn. Az alperesi határozat az előzőek szerint érdemi rendelkezést és a mérlegelés indokait a Jöt. 116/A.§-át érintően nem tartalmazta, így olyan eljárásjogi helyzet sem állhatott korábban elő, amelynek alapján a perindítási határidő Pp. 330.§ (2) bekezdésére, illetőleg a Pp. 335/A.§ (1) bekezdésére tekintettel vizsgálható lett volna.

A jövedéki ügy érdemében a Kúria azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete szintén megfelel a jogszabályi rendelkezéseknek, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértések nem állapíthatók meg. A Kúria kiemeli, hogy maguk a jövedéki ügyben eljáró hatóságok is többször rögzítették az eljárás során, hogy felperes vonatkozásában egyes kivételes méltánylást érdemlő körülmények fennállnak. Így feltehető vétlensége az üzemanyag-szabványon kívüli jellemzőiben, illetőleg méltánylandó körülmény az is, hogy felperes a nem jövedéki engedélyes kereskedői tevékenységet rövid ideje folytatja. Az alperes ugyan hivatkozott arra, hogy ezeket a tényállásbeli elemeket a határozathozatal során részben figyelembe vette, azonban az alperes, illetőleg az elsőfokú hatóság eljárása - ahogy arra az elsőfokú bíróság is rámutatott - nem felelt meg a Jöt. 116/A.§ rendelkezéseinek. Az alperes hivatkozása arra nézve megalapozott, hogy a Jöt. 116/A.§-ban írt rendelkezések a jövedéki hatóság részére mérlegelési lehetőséget biztosítanak, a jövedéki bíróság összegének mérséklésére, vagy mellőzésére, azonban ez a mérlegelési lehetőség a diszkrecionális hatósági döntés lehetőségével nem azonosítható. Ezen utóbbi teljes egészében a hatóság lényegében jogszabályi feltételek nélküli döntését jelenti, ugyanakkor a Jöt. 116/A.§ vonatkozásában a jogszabály feltételeket határoz meg, amelyeket a mérlegeléshez vizsgálni kell.

A Kúria hangsúlyozza, hogy az ügy irataiból megállapíthatóan a felperes jövedéki jogsértésért való felelősségét nagyban befolyásolják azok a körülmények, amelyeket a hatóság maga is megállapított, elsősorban a szállítói, illetőleg a forgalmazói oldalon. Emiatt az elsőfokú bíróság megalapozottan utalt arra, hogy nem mellőzhető a Jöt. 116/A.§ feltételeinek vizsgálata, és ennek

részletes megjelenítése a határozat indokolásában.

A Kúria nem osztotta a felülvizsgálati kérelemben foglalt azon hivatkozást sem, mely szerint az elsőfokú bíróság az elsőfokú jövedéki hatóság, illetőleg az alperes hatáskörét a Jöt. 116/A.§ vizsgálata körében elvonta. Az elsőfokú bíróság kizárólag a határozat jogszerűségének vizsgálata körében tett megállapításokat, ugyanakkor döntésének következménye az, hogy az elsőfokú hatóságnak új eljárást kell lefolytatni, amelyben teljes körűen meg kell vizsgálni a Jöt. 116/A.§ feltételeit. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása nem tartalmaz olyan utasítást, amely ebben az eljárásban kötelezően figyelembe venni rendelt körülményekre utal, s illet az új eljárás tartalmát meghatározó előírások sem rögzítenek. Az elsőfokú bíróság által előírt új eljárás tartalmának helyes értelmezése az, hogy a hatóság a Jöt. 116/A.§ (1) bekezdésének feltételeit teljes körűen vizsgálja meg, értékelje és döntésének indokait határozati indokolásában jelenítse meg. Ez egyben azt is jelenti, hogy esetleges jogorvoslat során az alperes, illetőleg a bíróság abba a helyzetbe kerül, hogy érdemben értékelje a Jöt. 116/A.§ (1) bekezdése szerinti feltételek mérlegelését.

Az előzőek szerint a Kúria azt sem osztotta, hogy a hatósági eljárásban ténylegesen megtörtént a Jöt. 116/A.§ (1) bekezdése szerinti feltételek vizsgálata. Valójában erre nézve megfelelő indokolást egyik fokú határozat sem tartalmaz, illetve az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a jövedéki ügy Jöt. 116/A.§ szerinti minősülése és vizsgálata, illetőleg az e körben tett hatósági nyilatkozatok ellentmondásosak.

Az előzőek szerint a Kúria azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, így a jogerős ítélet a Pp. 275.§ (3) bekezdése szerint hatályában fenntartott.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése értelmében személyes illetékmentességére tekintettel az állam viseli.

A Kúria a Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a felperes jogi képviselőjével felmerült perköltségének megtérítésére. A Kúria a képviselői költséget a módosított 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ figyelembevételével határozta meg.

Budapest, 2013. december 9.

*Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Kalas Tibor s.k. előadó
bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

írnok